

Stanowisko prezesów towarzystw naukowych, konsultantów krajowych oraz organizacji pacjentów w sprawie wdrożenia profilaktyki RSV przy użyciu przeciwciała monoklonalnego nowej generacji

Dane epidemiologiczne dotyczące zakażeń syncytialnym wirusem oddechowym (*ang. Respiratory Syncytial Virus; RSV*) wskazują na corocznie znaczące obciążenie placówek medycznych, w tym poradni, oddziałów pediatrycznych i oddziałów intensywnej terapii [1]. Dane epidemiologiczne oraz kliniczne skłaniają nas do zajęcia stanowiska w sprawie konieczności zapewnienia ochrony noworodkom i niemowlętom w pierwszym roku życia, będącym grupą najbardziej narażoną na hospitalizacje. Obecnie profilaktyka jest możliwa dzięki zastosowaniu długodziałającego przeciwciała monoklonalnego (Nirsewimab) u wszystkich noworodków i niemowląt oraz szczepieniom u kobiet w ciąży (Abrysvo).

Reprezentując różne towarzystwa naukowe oraz specjalizacje, dążymy do zagwarantowania równego dostępu do nowoczesnej profilaktyki, zapobiegającej ciężkim zakażeniom wywołanym przez RSV. W tych działaniach mamy poparcie organizacji pacjentów, czego nie można nie doceniać i pominąć.

Stosowanie długodziałających przeciwciał monoklonalnych zostało z sukcesem wprowadzone w wielu krajach, prowadząc do redukcji hospitalizacji z powodu RSV nawet o 90%. **Przedstawiamy nasze stanowisko, obejmujące poniższe postulaty, podkreślając konieczność wdrożenia programu profilaktyki RSV, który będzie skuteczny tylko wtedy, gdy stanie się dostępny dla wszystkich noworodków i niemowląt:**

1. bierne uodpornienie nirsewimabem wszystkich noworodków i niemowląt w pierwszym roku życia, niezależnie od obecności chorób współistniejących;
2. noworodki urodzone od początku września do końca marca powinny otrzymać nirsewimab w oddziale noworodkowym przed wypisem ze szpitala lub w Podstawowej Opiece Zdrowotnej (POZ) do końca pierwszego miesiąca życia;
3. noworodki i niemowlęta urodzone od początku kwietnia do końca sierpnia powinny otrzymać nirsewimab przed rozpoczęciem sezonu zakażeń, czyli od września do końca listopada w POZ;
4. uodpornienie nirsewimabem powinno być finansowane ze środków publicznych w ramach:
  - a. Programu Szczepień Ochronnych (PSO) jako profilaktyka zalecana, w pełni finansowana przez Ministra Zdrowia (MZ) lub Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ),
  - b. Programu Profilaktyki Zdrowotnej.

Profilaktyka zakażeń RSV dostępna jest w Polsce od 2008 roku przez stosowanie przeciwciała monoklonalnego (paliwizumab; Synagis) podawanego co 30 dni (do 5 domięśniowych zastrzyków) podczas sezonu zakażeń RSV, w ramach programu lekowego, wyłącznie dla pacjentów z grup ryzyka.

Populacja dzieci otrzymujących paliwizumab obejmuje noworodki urodzone przedwcześnie, niemowlęta z hemodynamicznie istotną wadą serca, dysplazją oskrzelowo-płucną, mukowiscydozą, rdzeniowym zanikiem mięśni. Profilaktyka RSV jest więc oferowana bardzo wąskiej grupie – do jej otrzymania uprawnionych jest zaledwie 2% dzieci, co oznacza, że 98% niemowląt nie ma dostępu do skutecznej profilaktyki i może być narażonych na ciężki przebieg zakażenia wirusem RS.

Nirsewimab podawany jednorazowo, stosowany w profilaktyce zakażeń RSV, jest zalecany przez władze zdrowotne oraz towarzystwa naukowe wielu krajów. W sezonie 2023/24 nirsewimab stosowano w Hiszpanii, Francji, USA, Luksemburgu, Chile i dwóch stanach Australii, natomiast w sezonie 2024/25 będzie podawany także w Portugalii, Niemczech, Kanadzie, Austrii, Szwecji, Irlandii, Belgii, Holandii, Szwajcarii, Australii oraz Finlandii. W krajach, w których rozpoczęto podawanie nirsewimabu wszystkim niemowlętom, zaobserwowano znaczący spadek wizyt w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej (o 48-80%), wizyt w szpitalnych oddziałach ratunkowych (o 77-88%), liczby hospitalizacji (o 82-98%) oraz przyjęć na OIOM (o 70-90%) z powodu zakażeń RSV [2-11]. Nie stwierdzono zmniejszenia liczby zakażeń RSV u dzieci powyżej 1. roku życia, nie otrzymujących nirsewimabu [12]. Obliczono, że uodpornienie wszystkich niemowląt za pomocą nirsewimabu znacznie zmniejszy obciążenie systemu ochrony zdrowia chorobą związaną z RSV, a największą oszczędność uzyska się poprzez uodpornienie zdrowych niemowląt urodzonych o czasie [13]. Niezwykle ważne jest, że stosowanie nirsewimabu przyczynia się do spadku zużycia antybiotyków [14]. Nirsewimab jest skuteczny i bezpieczny. Do końca lutego 2024 roku podano ok. 2 miliony dawek, nie odnotowując poważnych zdarzeń niepożądanych [15-17].

Polskie rekomendacje opublikowane w 2024 roku przez Polskie Towarzystwo Wakcynologii [18] oraz Polskie Towarzystwo Pediatryczne [19] podkreślają korzyści z podawania nirsewimabu i rekomendują wprowadzenie go do PSO.

Od 2023 roku dostępna jest szczepionka Abrysvo dla kobiet w ciąży, której celem jest uodpornienie dziecka przed zakażeniami RSV w pierwszych 6 miesiącach życia poprzez bierne przekazanie przeciwciał. Skuteczność tej strategii uzależniona jest od miesiąca urodzenia dziecka oraz poziomu zaszczepienia populacji kobiet ciężarnych. Według polskich danych w przypadku innych zalecanych szczepień (przeciwko grypie czy krztuścowi) realizacja szczepień u kobiet w ciąży jest bardzo niska (poniżej 1%). Dlatego też trudno oczekiwać, aby szczepionka Abrysvo zapewniła skuteczną ochronę przed zakażeniami wywołanymi przez RSV i miała wpływ na odciążenie systemu opieki zdrowotnej w sezonie zakażeń.

Wywoływane przez RSV zapalenie oskrzelików i zapalenie płuc często mają nieprzewidywalny, burzliwy przebieg, nierzadko z zagrożeniem życia, bez możliwości celowanego leczenia. Dlatego wobec braku możliwości przyczynowego leczenia jedyną formą ochrony pozostaje profilaktyka.

70% dzieci hospitalizowanych z powodu zakażenia RSV nie ukończyło 1. roku życia. W latach 2015-2023 z powodu zakażenia RSV hospitalizowanych było prawie 63 tys. dzieci w pierwszym roku życia, a w sezonie 2022/23 – ponad 20 tys. dzieci [1].

Hospitalizacje w oddziałach intensywnej terapii medycznej i konieczność wentylacji mechanicznej to główne elementy obciążenia ekonomicznego związanego z zakażeniem RSV. Według danych amerykańskich ich koszt stanowi 91% całkowitych bezpośrednich kosztów medycznych zakażenia RSV, a 75% kosztów generowana jest przez niemowlęta spoza grup ryzyka [13]. Hospitalizowane dzieci, wobec braku celowanych leków pozwalających łagodzić przebieg choroby, otrzymują antybiotyki (61%), sterydy wziewne (68%) i systemowe (44%) oraz wziewne beta-mimetyki (37%), które to leczenie nie ma udowodnionej skuteczności w leczeniu zakażeń RSV, a przyczynia się do wzrostu kosztów.

Choroby wywołane przez zakażenie RSV są nie tylko problemem zdrowotnym, ale także społecznym i ekonomicznym; mają również wpływ na zdrowie publiczne. Choroba dziecka ma negatywny wpływ na aktywność zawodową rodziców i opiekunów. Objawy doświadczane przez dziecko są dla rodziców źródłem trudnych przeżyć emocjonalnych, wywołując lęk i poczucie winy [20].

Aby zapewnić odporność populacyjną dzieciom w pierwszym roku życia, niezbędne jest wprowadzenie finansowania profilaktyki przeciw RSV. Według naszej opinii najkorzystniejszą opcją jest finansowanie podania nirsewimabu ze środków publicznych w ramach Programu Szczepień Ochronnych zalecanych, ale w pełni finansowanych przez MZ lub NFZ. Inną opcją jest Program Profilaktyki Zdrowotnej (PPZ). Oba rozwiązania gwarantują bezpłatne świadczenia realizowane w ramach uproszczonej procedury zarówno w oddziałach noworodkowych czy w POZ (w sezonie wrzesień-marzec), jak i w POZ (wrzesień-listopad) przy jednoczesnych działaniach edukacyjnych, istotnych dla zbudowania świadomości zakażenia i choroby. Wprowadzenie finansowania profilaktyki RSV do PSO gwarantuje możliwość jej stosowania we wszystkich publicznych placówkach ochrony zdrowia oraz możliwość połączenia immunizacji biernej ze szczepieniami obowiązkowymi niemowląt. W konsekwencji można oczekiwać wysokiego poziomu immunizacji, a co za tym idzie – widocznych korzyści systemowych.

Refundacja nirsewimabu jest złym rozwiązaniem, bowiem konieczność współpłacenia przez rodziców spowoduje ograniczenie dostępu do nirsewimabu dla dużej części populacji; niepotrzebnie wydłuży ścieżkę pacjenta, utrudniając dostęp do profilaktyki, a co najważniejsze uniemożliwi podawanie nirsewimabu w oddziałach noworodkowych.

Program lekowy, w ramach którego odbywa się obecnie uodpornienie paliwizumabem, bardzo ograniczy populację, uniemożliwiając dostęp do nirsewimabu znaczącej grupie dzieci w pierwszym roku życia.

W obecnym sezonie dzieci w wielu innych krajach będą skutecznie chronione przed ciężkim przebiegiem i hospitalizacją wywołaną zakażeniami RSV, **dlatego mamy nadzieję, że nasze**

stanowisko i propozycje ułatwią Ministerstwu Zdrowia merytoryczną analizę zagadnienia i rozpoczęcie dyskusji w gronie ekspertów.

Prosimy o spotkanie celem omówienia stanowiska oraz szczegółów wprowadzenia programu profilaktycznego RSV lub innych rozwiązań systemowych, które zapewnią wszystkim dzieciom skuteczną ochronę.

PODPISY EKSPERTÓW

Aleksander Biesiada

dr n. med. Aleksander Biesiada
Wiceprezes Zarządu Głównego
Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej

Aneta Nitsch-Osuch
KIEROWNIK
Zakład Medycyny Społecznej
i Zdrowia Publicznego
prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch

KONSULTANT KRAJOWY

w dziedzinie neonatologii

Prof. dr hab. med. Ewa Helwich

/dokument podpisany elektronicznie/

Ewa Augustynowicz

dr hab. n. med. Ewa Augustynowicz
Polskie Towarzystwo Wakcynologii

Mirslaw Wielgos
KONSULTANT KRAJOWY
w dziedzinie PERINATOLOGII
Prof. dr hab. n. med. Mirslaw Wielgos

Ilona Małecka

dr n. med.
Ilona Małecka
Członek Zarządu
Polskiego Towarzystwa Wakcynologii

Jan Mazela

Konsultant Krajowa
w dziedzinie Epidemiologii

Jan Mazela
Polskie Towarzystwo Wakcynologii
01-201 Warszawa, ul. Wolska 37
NIP 5213270335 Regon 015604195

Jan Mazela

Prof. dr hab. n. med. Jan Mazela
Prezes Polskiego Towarzystwa
Medycyny Perinatalnej
Konsultant wojewódzki
w dziedzinie neonatologii

Prezes
Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego

Teresa Jackowska
Prof. dr hab. n. med. Teresa Jackowska

Maria Katarzyna Borszewska-Kornacka

Prof. dr hab. n. med.
Maria Katarzyna Borszewska-Kornacka
Prezesa Fundacji Koalicja dla wcześniaka

Prezes Polskiego Towarzystwa Neonatologicznego

Prezes Polskiego Towarzystwa Neonatologicznego,
Kierownik II Kliniki Neonatologii UMP

Bibliografia

1. Mazela J i wsp. Epidemiology of Respiratory Syncytial Virus Hospitalizations in Poland: An Analysis from 2015 to 2023 Covering the Entire Polish Population of Children Aged under Five Years. *Viruses*. 2024 Apr 29;16(5):704.
2. López-Lacort M i wsp. Early estimates of nirsevimab immunoprophylaxis effectiveness against hospital admission for respiratory syncytial virus lower respiratory tract infections in infants, Spain, October 2023 to January 2024. *Euro Surveill*. 2024 Feb;29(6):2400046.
3. Ezpeleta G i wsp. Effectiveness of Nirsevimab Immunoprophylaxis Administered at Birth to Prevent Infant Hospitalisation for Respiratory Syncytial Virus Infection: A Population-Based Cohort Study. *Vaccines (Basel)*. 2024 Apr 4;12(4):383.
4. Ares-Gómez S i wsp. Effectiveness and impact of universal prophylaxis with nirsevimab in infants against hospitalisation for respiratory syncytial virus in Galicia, Spain: initial results of a population-based longitudinal study. *Lancet Infect Dis*. 2024 Aug;24(8):817-828. doi: 10.1016/S1473-3099(24)00215-9. Epub 2024 Apr 30. Erratum in: *Lancet Infect Dis*. 2024 Jul;24(7):e419.
5. Agüera M i wsp. Nirsevimab immunization's real-world effectiveness in preventing severe bronchiolitis: A test-negative case-control study. *Pediatr Allergy Immunol*. 2024 Jun;35(6):e14175.
6. Lassoued Y i wsp. Effectiveness of nirsevimab against RSV-bronchiolitis in paediatric ambulatory care: a test-negative case-control study. *Lancet Reg Health Eur*. 2024 Jul 23;44:101007.
7. Payne A. Summary of effectiveness of nirsevimab in infants. ACIP meeting Respiratory Syncytial Virus (RSV) Maternal/Pediatric vaccine. United States. Advisory Committee on Immunization Practices. Meeting (2024 June 26-28: Atlanta, GA). <https://www.cdc.gov/vaccines/acip/meetings/downloads/slides-2024-06-26-28/04-RSV-Mat-Peds-Payne-508.pdf>
8. Assad Z i wsp. Nirsevimab and Hospitalization for RSV Bronchiolitis. *N Engl J Med*. 2024 Jul 11;391(2):144-154.
9. Paireau J i wsp. Nirsevimab Effectiveness Against Cases of Respiratory Syncytial Virus Bronchiolitis Hospitalised in Paediatric Intensive Care Units in France, September 2023-January 2024. *Influenza Other Respir Viruses*. 2024 Jun;18(6):e13311.
10. Coma E i wsp. Effectiveness of nirsevimab immunoprophylaxis against respiratory syncytial virus-related outcomes in hospital and primary care settings: a retrospective cohort study in infants in Catalonia (Spain). *Arch Dis Child*. 2024 Aug 16;109(9):736-741.
11. Actualización de recomendaciones de utilización de nirsevimab para la temporada 2024-2025 en España. 2024. <https://www.sanidad.gob.es/areas/promocionPrevencion/vacunaciones/comoTrabajamos/docs/NirsevimabActualizacion.pdf>
12. Mazagatos C i wsp. Estimated Impact of Nirsevimab on the Incidence of Respiratory Syncytial Virus Infections Requiring Hospital Admission in Children < 1 Year, Weeks 40, 2023, to 8, 2024, Spain. *Influenza Other Respir Viruses*. 2024 May;18(5):e13294.
13. Kieffer A i wsp. Expected Impact of Universal Immunization with Nirsevimab Against RSV-Related Outcomes and Costs Among All US Infants in Their First RSV Season: A Static Model. *J Infect Dis*. 2022 Aug 15;226(Suppl 2): S282-S292.
14. Simões EAF i wsp. Efficacy of nirsevimab against respiratory syncytial virus lower respiratory tract infections in preterm and term infants, and pharmacokinetic extrapolation to infants with congenital heart disease and chronic lung disease: a pooled analysis of randomised controlled trials. *Lancet Child Adolesc Health*. 2023 Mar;7(3):180-189.
15. Sanofi Beyfortus™ (nirsevimab-alip) Injection Update. Press release. Sanofi. 14 December 2023. <https://www.news.sanofi.us/2023-12-14-Sanofi-Beyfortus-TM-nirsevimab-alip-Injection-Update>
16. Sanofi to release 230,000 additional doses of RSV immunization nirsevimab. News release. AAP News. 14 December 2023. <https://publications.aap.org/aapnews/news/27504/Sanofi-to-release-230-000-additional-doses-of-RSV?autologincheck=redirected>
17. Drysdale SB i wsp. Nirsevimab for Prevention of Hospitalizations Due to RSV in Infants. *N Engl J Med*. 2023 Dec 28;389(26):2425-2435.

18. Siewert B i wsp. Rekomendacje dotyczące profilaktyki biernej zakażenia syncytialnym wirusem oddechowym (RSV) w populacji niemowląt w sezonie 2024/2025. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Wakcynologii. *Pediatrics* po dyplomie, 2024, 4.
19. Jackowska T i wsp. Profilaktyka zakażeń syncytialnym wirusem oddechowym (RSV) u dzieci. Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego i Konsultanta krajowego w dziedzinie pediatrii (sierpień 2024 r.). *Przegl Pediatr* 2024; 53 (2): 7-27.
20. Trautmannsberger I i wsp. The Multifaceted Burden of Respiratory Syncytial Virus (RSV) Infections in Young Children on the Family: A European Study. *Infect Dis Ther.* 2024 Jul;13(7):1531-1573.